

Úvodní vzdělávací program

Workshop č 6

Téma: Půjčování si peněz

PIGGY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

ÚVOD

Projektový tým projektu Piggy Bank vytvořil sérii osmi půldenních workshopů pro rodiče. Cílem workshopů číslo 1 až 6 je rozvíjet schopnosti finanční gramotnosti rodičů. Cílem workshopů číslo 7 a 8 je podpora rodičů v jejich roli zprostředkovatelů rodinného učení.

Vítejte u workshopu číslo 6!

Tématem tohoto workshopu je Půjčování si peněz. Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Půjčování si peněz.
- Využít nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně únikové místnosti číslo 11 a 12 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář související s tématem „Půjčování si peněz a dluhová past“.
- Popsat pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „RPSN - roční procentní sazba nákladů“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Používat praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.

V průběhu workshopu si navíc rodiče vymění mnoho praktických zkušeností s ostatními rodiči na téma výchovy dětí a finanční gramotnosti dětí. Jednoduše řečeno, absolvováním workshopu se stanou lepšími rodiči.

Tento produkt je volně šiřitelný - [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.

10 min

AKTIVITA 1

Zahájení workshopu, představení cílů workshopu

Na začátku workshopu by měl lektor účastníky přivítat a krátce je seznámit s programem a cíli workshopu. Cíle tohoto workshopu jsou následující.

Cíle workshopu

Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Půjčování si peněz.
- Využít nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně únikové místnosti číslo 11 a 12 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář související s tématem „Půjčování si peněz a dluhová past“.
- Popsat pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „RPSN - roční procentní sazba nákladů“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Používat praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.

30 min

AKTIVITA 2

Půjčování si peněz a dluhová pasti - negativní a pozitivní scénář

V této části workshopu lektor představí téma a pozitivní a negativní scénář. Účastníci budou diskutovat o obou scénářích a během diskuse si uvědomí, co dělají dobře a co dělají špatně ve své rodině. Prostřednictvím této vzdělávací aktivity si účastníci také vymění praktické zkušenosti týkající se výchovy dětí a teenagerů.

Lektor může jako úvod k tématu říct několik slov, například:

Půjčování peněz je činnost, která doprovází peníze od jejich vzniku. Instituce a lidé, kteří mají přebytek peněz, je půjčují a získávají za tuto službu úroky. Podniky a lidé, kterým chybí peníze, si peníze půjčují a platí za ně úroky. Ve finančním světě se používají pojmy dluh, dlužník a věřitel. Vysvětlíme je stručně. Dluh je to, co někdo dluží někomu jinému. Dluh je závazek, který vyžaduje, aby jedna strana, dlužník, zaplatila (obvykle peníze) jiné straně, věřiteli. Někteří lidé si půjčují peníze velmi často, kupují na dluh téměř všechno a považují to za naprosto normální. Ostatní lidé

nenávidí dluhy a tvrdí, že půjčování si peněz je cesta do pekla. Ve skutečnosti žádný z těchto extrémních názorů není pravdivý.

Někdy se v životě lidé ocitnou v situaci, kdy nemají dostatek peněz na nákup konkrétní věci. Potřebují koupit něco drahého, například byt, dům nebo auto. V takovém případě musí zvážit, zda si peníze půjčí, či nikoli. Na jedné straně vám půjčení peněz může v budoucnu způsobit finanční problém, ale na druhé straně vám půjčení peněz může ušetřit některé budoucí náklady, jako je platba za nájem bytu. Půjčování peněz může být každopádně riskantní disciplína a lidé by s ní měli být obeznámeni. Jinak by mohli skončit v dlužích. Pravděpodobně jste už slyšeli o lidech uvězněných v dluhové pasti. Co je to dluhová past? Jde o situaci, kdy dlužník není schopen splácet předchozí půjčky. Jeho dluhy jsou příliš velké. Pro dlužníka je prakticky nemožné všechny dluhy splatit.

Negativní scénář: V některých rodinách jsou životní náklady a výdaje vyšší než příjmy. Vede to k situaci, kdy si musí půjčit peníze na pokrytí všech výdajů. Rodina začíná mít různé dluhy. Dluhy postupně rostou a také roste úrok, který musí rodina platit z půjček. Finanční situace rodiny se postupně zhoršuje. Na začátku si půjčují na nákup zboží a služeb; pak si musí půjčit, aby zaplatili předchozí dluhy. A nakonec se ocitnou v dluhové pasti. Jedná se o situaci, kdy jsou dluhy příliš velké a rodina už není schopna je všechny splatit. Nikdo jim již není ochoten půjčovat a finanční kolaps rodiny se blíží.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Proč k tomuto negativnímu scénáři dochází v některých rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Pozitivní scénář: V některých rodinách se velmi zdráhají kupovat cokoli na dluh. Zvažují půjčku jen ve velmi ojedinělých případech a počítají si, zda je finančně výhodná. Například si berou hypotéku na byt, aby ušetřili na platbách za pronájem. Pokud je například měsíční splátka hypotéky nižší než nájemné, nebude rodina každý měsíc finančně zatěžována a po splacení hypotéky nebude platit žádný nájem. V některých rodinách rodiče vysvětlují svým dětem, že dluhy jsou nebezpečné a mohou vést k finančním problémům a dokonce k životu v dluhové pasti. Tyto rodiny pravidelně spoří a nekupují běžné zboží nebo služby na dluh. Jsou také opatrní při používání kreditních karet. Důvodem je, že pokud nemáte na kreditní kartě své vlastní peníze, banka si po nějaké době účtuje vysoké úroky a to je plýtvání penězi.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Jaké překážky brání fungování tohoto pozitivního scénáře ve všech rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi.

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?

- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

40 min

AKTIVITA 3

Jak používat únikovou místnost č. 11 ke zvýšení finanční gramotnosti dospívajících dětí

Lektor může na začátku aktivity říct několik slov, například:

Vzdělávání mladých lidí a komunikace s nimi je náročná disciplína. S tímto tvrzením se ztotožňuje většina rodičů. Teenageři v dnešní době stále zírají do svých mobilních telefonů a nemají náladu ani čas se bavit se svými rodiči o finanční gramotnosti. Proto projekt Piggy Bank vytvořil Únikové místnosti. Celkem 12 únikových místností pomůže rodičům zaujmout své dospívající děti a naučit je dovednostem finanční gramotnosti. A je skvělé, že děti u toho nebudou muset ani odložit své milované mobily. Všechny únikové místnosti projektu Piggy Bank totiž fungují na mobilních telefonech, tabletech i počítačích. A tyto únikové místnosti vytvářejí příležitost pro následnou komunikaci mezi rodičem a dospívajícím na různá témata týkající se financí a finanční gramotnosti. Rodiče musí v praxi otestovat únikové místnosti a rozumět jejich fungování a obsahu, aby mohli tento moderní výukový nástroj využívat při výchově svých dětí. Naše workshopy jsou vynikající příležitostí pro rodiče k tomuto praktickému otestování únikových místností. Vaším úkolem tedy bude vyzkoušet únikovou místnost číslo 3 na mobilu, tabletu nebo počítači.

Hraní rolí

Skupina účastníků bude rozdělena do dvojic. Každá dvojice bude pracovat samostatně. Jeden z dvojice bude hrát roli teenagera (řekněme ve věku 15 let) a druhý bude hrát roli rodiče. Společně se pokusí vyřešit všechny úkoly únikové místnosti číslo 11. Během, nebo po testování únikové místnosti, si mohou navzájem klást různé otázky, které jim přijdou na mysl. Teenager se ptá rodiče a rodič se ptá teenagera.

Zde je odkaz na únikovou místnost:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScVmNGIrn5RsqwVM2hbYtT58dA1hyuXtKal7oJipHZ1FA_wQ/viewform

Po dokončení hraní rolí se všichni účastníci spojí do jedné skupiny a lektor se jich zeptá na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít konkrétní otázky, například:

- Jak jste zvládli úkoly únikové místnosti?
- Jak se vám aktivita líbila?
- O čem jste diskutovali?
- Jaké otázky položil teenager a jaké rodič?
- Jak byste zapojili tento vzdělávací nástroj do výchovy svých dospívajících dětí?

Tip!

Na konci každé vzdělávací aktivity nezapomeňte ocenit aktivitu a názory účastníků. A před první přestávkou řekněte účastníkům, jaké občerstvení je k dispozici, kde jsou toalety a kdy začíná další výuková aktivita.

10 min

PŘESTÁVKA

30 min

AKTIVITA 4
RPSN - roční procentní sazba nákladů - Negativní a pozitivní scénář

V této části workshopu lektor představí téma a pozitivní a negativní scénář. Účastníci budou diskutovat o obou scénářích a během diskuse si uvědomí, co dělají dobře a co dělají špatně ve své rodině. Prostřednictvím této vzdělávací aktivity si účastníci také vymění praktické zkušenosti týkající se výchovy dětí a teenagerů.

Lektor může na úvod k tématu říct několik slov, například:

Pokud se rozhodnete vzít si půjčku, měli byste si před podpisem konkrétní smlouvy o půjčce zjistit klíčové informace. V jakých otázkách byste měli mít jasno?

- Kolik peněz celkem zaplatíte - za celý proces od podpisu smlouvy o půjčce až po splacení poslední koruny? Požádejte o písemný odhad nebo vyčíslení všech částek, včetně všech poplatků.
- Za kolik by vám nabídli stejnou půjčku jinde, v jiných bankách nebo úvěrových společnostech?
- Kolik je RPSN (roční procentní sazba nákladů)?
- Co se stane, pokud z nějakého důvodu nebudete po určitou dobu schopni splácet půjčku?
- Co se stane, pokud z nějakého důvodu nebudete schopni splácet půjčku vůbec?

Tyto informace jsou obvykle obsaženy ve smlouvě, ale někdy jsou formulovány poměrně komplikovaně.

Roční procentní sazba nákladů (RPSN) je oficiální sazba používaná k tomu, aby pomohla spotřebitelům porozumět nákladům na úvěr, skutečným ročním nákladům na finanční prostředky po dobu trvání půjčky. Zohledňuje úrokovou sazbu a další poplatky z úvěru, které dlužníci musí zaplatit. Všichni věřitelé musí spotřebitelům před podpisem úvěrových smluv sdělit, jaká je jejich RPSN. RPSN poskytuje spotřebitelům údaj v procenty, který mohou snadno porovnat se sazbami od jiných věřitelů.

Negativní scénář: V některých rodinách nevědí, co je RPSN (roční procentní sazba nákladů). Neznají tento pojem a nejsou schopni ho vysvětlit ani využít. Když si vezmou půjčku, vyberou si věřitele podle úrokové sazby v reklamě nebo na reklamním billboardu. Někteří lidé neporovnávají

nabídky různých bank a nemohou si vybrat tu nejlepší nabídku. Nečtou smlouvu o půjčce a podepisují ji, aniž by věděli, co obsahuje a jaká rizika to pro jejich budoucnost představuje.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Proč k tomuto negativnímu scénáři dochází v některých rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Pozitivní scénář: V některých rodinách vědí, že RPSN je důležité číslo, které slouží zákazníkům bank a úvěrových společností. Toto číslo pomáhá lidem vybrat si nejlepší půjčku nebo hypotéku. Před podpisem smlouvy má zodpovědný člověk jasno v následujících otázkách.

- Kolik peněz celkem zaplatím - za celý proces od podpisu smlouvy o půjčce až po splacení poslední koruny?
- Za kolik by mi nabídli stejnou půjčku jinde, v jiných bankách nebo úvěrových společnostech?
- Kolik je RPSN (roční procentní sazba nákladů)?
- Co se stane, když z nějakého důvodu nebudu po určitou dobu schopen splácet půjčku?
- Co se stane, když z nějakého důvodu nebudu schopen splácet půjčku vůbec?

Je lepší si dvakrát přečíst smlouvu o půjčce a položit několik „hloupých“ otázek, než podepsat smlouvu bez porozumění.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Jaké překážky brání fungování tohoto pozitivního scénáře ve všech rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi.

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

50 min

AKTIVITA 5

Jak používat únikovou místnost č. 12 ke zvýšení finanční gramotnosti dospívajících dětí

Hraní rolí

Skupina účastníků bude rozdělena do dvojic. Každá dvojice bude pracovat samostatně. Jeden z páru bude hrát roli teenagera (řekněme ve věku 15 let) a druhý bude hrát roli rodiče. Společně se pokusí vyřešit všechny úkoly únikové místnosti číslo 12. Během, nebo po ukončení testování únikové místnosti, si mohou navzájem klást různé otázky, které jim přijdou na mysl. Teenager se ptá rodiče a rodič se ptá teenagera.

Zde je odkaz na únikovou místnost:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScgXFofQbXKzJRUCkVqzW58nvc1yiXf7iYidLNp7_WNwD1rg/viewform

Po dokončení hraní rolí se všichni účastníci spojí do jedné skupiny a lektor se jich zeptá na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít konkrétní otázky, například:

- Jak jste zvládli úkoly únikové místnosti?
- Jak se vám aktivita líbila?
- O čem jste diskutovali?
- Jaké otázky položil teenager a jaké rodič?
- Jak byste zapojili tento vzdělávací nástroj do výchovy svých dospívajících dětí?

10 min

PŘESTÁVKA

20 min

AKTIVITA 6

Dobré tipy pro rodiče, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí

Projekt Piggy Bank také vyvinul vzdělávací nástroj pro mladší děti. Tento vzdělávací nástroj se skládá ze sady 12 komiksů na různá témata z oblasti finanční gramotnosti. V této části workshopu lektor účastníkům představí jeden z těchto komiksů, který se jmenuje „Braní si půjček“.

Lektor rozdá komiks účastníkům a oni si ho přečtou. Po přečtení zahájí lektor krátkou diskusi. Lektor může použít některé z následujících otázek.

- Jak se vám líbí komiks z hlediska obsahu a grafiky?
- Jaký je váš názor na TIPY PRO RODIČE uvedené na zadní straně komiksu?
- Máte nějaké vlastní tipy nebo osvědčené postupy, které fungovaly dobře při výchově vašich dětí k lepšímu porozumění finanční gramotnosti?

Tip!

Lektor samozřejmě může použít i další otázky, které umožní výměnu osvědčených postupů mezi rodiči při výchově dětí a rozvoji jejich finanční gramotnosti.

10 min

AKTIVITA 7

Shrnutí workshopu

Na konci workshopu by měl lektor účastníkům poskytnout příležitost shrnout získané znalosti a dovednosti. Lektor by měl také požádat účastníky o zpětnou vazbu a krátké zhodnocení workshopu. Lektor může použít například některé z následujících otázek:

- Které téma vás během workshopu nejvíce zaujalo?

- Jaké nové znalosti a dovednosti jste se naučili?
- Proč je téma „Půjčování si peněz“ důležité?
- Jak se vám líbily únikové místnosti?
- Je něco, co byste chtěli ve své rodině změnit nebo vylepšit na základě tohoto workshopu?
- Jak se vám workshop líbil?
- Která z aktivit se vám líbily nejvíce a která nejméně?
- Co byste se chtěli naučit na příštím workshopu?

 Tip!

Na konci workshopu nezapomeňte účastníkům poděkovat za účast a ocenit vše pozitivní, jako je například aktivita účastníků, jejich názory, kreativita, praktické zkušenosti z rodinného života, spolupráce s ostatními účastníky, hraní rolí apod.

PIGGY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

CALLIDUS
USTANOVA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

S V E B ■ **movetia** Agencija za razvoj i inovacije
u obrazovanju i znanosti
F S E A ■

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127

